

BORIS VAN DER HAM:**‘EEN PAK KOOP IK IN VIJF MINUTEN’**

Viktor & Rolf boden spontaan aan zijn campagne te ondersteunen, hij vindt dat Wouter Bos een das moet dragen en publiceert binnenkort het boek ‘Seks, drugs en rock-’n-roll in Den Haag’. Kamerlid Boris van der Ham (35) over Obama, ijdelheid en zijn eigen missie. ‘Natuurlijk wil ik een held zijn. Wie niet?’

Zaterdagochtend 10.00 uur. Boris van der Ham loopt ietswat mank het Amsterdamse café Alverna binnen. Gisteravond was er champagne om te vieren dat de cyste in zijn been slechts een ontsteking is. ‘Ik maakte me toch wel een beetje zorgen.’ Het feit dat de doktoren, zij het voorzichtig, het woord ‘kanker’ lieten vallen toen zij zijn been hadden bekeken, had hem even doen verstijven. ‘Kanker?’ Vorig jaar overleed Boris’ moeder, jarenlang verpleegster in het Anthonie van Leeuwenhoek Ziekenhuis, aan een hersentumor. Ook zijn vader heeft hij niet lang geleden verloren. ‘Toen ik met dat been zat, wat steeds meer pijn ging doen, moest ik aan mijn moeder denken. Wat zou zij vinden dat ik moest doen? Normaal gesproken belde ik haar om advies. Ik heb daarom geprobeerd te redeneren zoals mijn moeder dat zou hebben gedaan. Waarschijnlijk dat ik naar de dokter moest. Dat heb ik gedaan.’

HOE WAS JULLIE GEZIN, VROEGER? ‘Ik kom uit een vrijzinnig gezin. Mijn moeder was verpleegkundige, mijn vader gaf les op de Vrije Universiteit: in kunstmatige intelligentie. We gingen naar een liberale kerk, lasen de VPRO-gids en de NRC. Streng, maar met vrije waarden.’

HEEFT HET OVERLIJDEN VAN JE OUDERS INVLOED OP DE MANIER WAAROP JE NU IN HET LEVEN STAAT? ‘Wanneer je ouders overlijden, word je heel erg op jezelf teruggeworpen. Het klinkt heel cliché, maar ik merk dat ik inderdaad ben gaan nadenken over mijn leven en dat van hen. Hebben ze wel voldoende gedaan, zijn ze gelukkig genoeg geweest? En ik? Ben ik blij met de dingen die ik doe? Het zet je aan het denken of je wel bezig bent met de juiste dingen. Het antwoord is “ja”. Ik ben er trots op dat ik volksvertegenwoordiger ben. Ik ontmoet zo veel verschillende mensen, van chique tot doodnormaal, en ik doe zo veel verschillende dingen. Het is geweldig.’

EN DAT TERWIJL JE DE TONEELSCHOOL IN MAASTRICHT HEBT AFGEROND. MIS JE HET THEATER NIET? ‘Misschien zou ik ooit weer in een Shakespeare-stuk willen staan, of Henry Higgins spelen in ‘My Fair Lady’. En ik zou echt graag nog een toneelstuk schrijven. Maar ik ambieer geen carrière meer als fulltime acteur’

HALINA REIJN KOMT UIT JOUW LICHTING. ZE VERSCHIEEN BEGIN DIT JAAR MET TOM CRUISE OP DE RODE LOPER. HEB JE GEDACHT: DAAR HAD IK TUSSEN KUNNEN STAAN? ‘Soms fantaseer ik wel eens hoe zo’n leven zou zijn. Het is heel stoer dat Nederlandse acteurs zo veel succes kunnen hebben en zulke gave dingen doen. Maar dat gebeurt omgekeerd ook, denk ik dan. Een acteur die figureert in de zoveelste onzinproductie voor een lege zaal zal ook wel eens denken: die Boris heeft het toch maar beter voor elkaar met al die dingen die hij meemaakt.’

WAAROM BEN JE DESTIJD GESTOPT MET ACTEREN? ‘Ik was tijdens mijn studie aan de toneelschool al landelijk voorzitter van de Jonge Democraten, schreef in kranten en debatteerde veel. Tegelijkertijd speelde ik bij toneelgezelschappen. Dat was uiteindelijk niet meer te combineren. Ik moest kiezen, en koos de politiek. Ik was best goed op de planken, maar had al vroeg - onder meer door mijn kale kop - een wat oude uitstraling. De rollen die daar bij pasten, vond ik niet zo leuk. In de politiek kon ik gek genoeg wel gewoon mijn eigen leeftijd hebben.’

JE BENT SINDS 2002 ACTIEF IN DEN HAAG. OVER WELK BEHAALD RESULTAAT BEN JE HET MEEST TEVREDEN? ‘Het referendum over de Europese Grondwet. Dat heb ik mede geïnitieerd. Het schreef geschiedenis, het was voor het eerst in tweehonderd jaar. Eindelijk werd er door mensen breed over Europa nagedacht. Het was jammer dat er “nee” uitkwam, maar voor het

‘ALEXANDER PECHTOLD HEEFT BEWUST GEKOZEN VOOR HET IMAGO VAN AANGENAME CORPSBAL EN DAT WERKTE EERST NIET, NU WEL’

volwassen worden van Europa was dat misschien wel eens gezond. Ook ben ik trots op D66. Nu gaat het heel goed in de peilingen, maar in 2006 stonden we op nul zetels. We hebben keihard gewerkt, bleven bij onze principes. Dat werpt nu vruchten af. Ook ben ik trots op de bijna 28.000 voorkeurstemmen die ik kreeg bij de laatste verkiezingen. Dat zegt wel iets.’

HOOR JE NOG WEL EENS IETS VAN ZE? ‘Ha, nog steeds krijg ik mailtjes van jongeren die toen op mij hebben gestemd. Ook op mijn Hyves-pagina, die ik zelf beheer, krijg ik nog altijd reacties.’

D66 ZIT MET DRIE ZETELS IN DE KAMER. WAT ZIE JE ALS DE MEEST HELDHAFTIGE DAAD VAN DE PARTIJ SINDS DE LAATSTE VERKIEZINGEN? ‘We durven tegen de wind in te staan. Er is veel geschreeuw, maar wij proberen ons hoofd erbij te houden. Ook als we soms impopulaire boodschappen moeten verkondigen. Om Nederland economisch te versterken moet de AOW-leeftijd stapsgewijs omhoog naar 67, de huizenmarkt opengebrouwen, de sociale zekerheid hervormd, en moeten we internationaal denken. Iedereen duikt daarvoor weg, wij niet. Ook met het drugsbeleid staan we haaks op het onderbuikgevoel. Door mijn toedoen komt er een onderzoek naar de werkelijke effecten van drugs. Zo blijkt uit een groot Engels onderzoek dat alcohol boven aan de lijst met gevaarlijke middelen staat. En XTC staat onderaan. Waarom wordt XTC dan behandeld alsof het gelijk staat aan heroïne? Hopelijk kunnen we dan straks weer over feiten spreken.’

JE WERKT AAN HET BOEKJE ‘SEKS, DRUGS EN ROCK’-N’ROLL IN DE TWEEDE KAMER’. WAT WIL JE DAARMEE BEREIKEN? ‘De afgelopen honderd jaar is er in de Tweede Kamer veel gediscussieerd over seks, tabak, prostitutie, drank en drugs. Ik ben die debatten gaan nalezen. Geestig om debatten uit 1912 over porno te volgen; dat heette toen nog “prikkellectuur”. Maar ik trek ook lessen uit het verleden. Ik hoop dat het bijdraagt een verstandiger debat in de Kamer. Wel de excessen bestrijden, maar niet zomaar blind achter de hypes aanrennen.’

ALEXANDER PECHTOLD WORDT MOMENTEEL ALS DÉ POLITIEKE HELD VAN NEDERLAND BESCHOUWD. WHAT HAPPENED? ‘In 2003 heeft hij de verkiezingen dik verloren, nu gaan we misschien dik winnen. Waar dat aan ligt? Alexander is in al die jaren niet veel veranderd. Alexander heeft bewust gekozen voor het imago van - zoals ik het noem - aangename corpsbal en dat werkte eerst niet, nu wel. Hij is trouwens wel zelfverzekerder geworden, dat is positief. Ik kan het goed met hem vinden. We zijn allebei behoorlijk uitgesproken en kunnen lekker keten samen.’

OBAMA IS OOK ZO’N HELD, MAAR DAN OP INTERNATIONAAL NIVEAU. VIND JE DAT TERECHT? ‘Ach, na zo’n verschrikkelijke president als Bush kon

het alleen maar beter natuurlijk. Ik was van het begin af aan voor Obama: hij heeft iets ernstigs, iets van een dominee. Dat vind ik mooi. Ik denk trouwens ook dat hij een beetje saai is, hoor. Behoorlijk saai eigenlijk, maar ja, daar hebben mensen behoefte aan. Hij tempert, hij is serieus. Perfect voor deze tijd.'

JA, WANT JE ZOU HET LIEFST IN EEN OBAMA-SHIRT NAAR DE TWEDE KAMER GAAN, LAZEN WE ONLANGS IN DE VOLKSKRANT. JE BENT IDOLAAT? 'Toen Obama twee jaar geleden begon, kocht ik illegaal een shirt op zijn website. In dat shirt sport ik af en toe. Maar dat zegt niet zoveel, hoor. In mijn Amsterdamse kantoor staan de pennen in een McCain-mok, in Den Haag drink ik uit Obama. Ik heb ook een Shakespeare-beker.'

DENK JE DAT OBAMA OVER VIER JAAR NOG STEEDS ALS EEN REDDER WORDT GEZIEN? 'Natuurlijk gaat hij ook fouten maken. Maar ik hoop dat hij heel lang eerlijk blijft, dat is zijn kracht. Een voorbeeld: Obama zegt in zijn boek dat hij drugs heeft gebruikt. Als mensen vragen of hij ook heeft geïnhaald, zegt hij lachend: natuurlijk, daar ging het me om. Terwijl Clinton er altijd omheen bleef draaien. Zolang Obama eerlijk blijft, komt het goed.'

NEDERLANDERS HEBBEN HET NIET ZO OP GEDOODVERFDE WINNAARS, SCHREEF JE OOIT. WAAROM IS DAT? 'Mensen in Nederland vinden de brutaliteit van de underdog leuk. Mensen stemmen bij 'Idols' niet op Jim, maar op Jamai. Niet op Wouter Bos, maar op Balkenende. Hij is de ultieme underdog: de nerd van de school, de jongen waar je bij afkeek. Boetedoen vinden mensen leuk.'

BEHOORDE JE VROEGER ZELF TOT DE UNDERDOGS? 'Nee hoor. Ik was studentikoos, maar geen bal. Niet echt te vangen. Soms liep ik in een grote alternatieve zwarte trui, maar dan wel met een kakkineuze corduroybroek. Underground, maar wel wat chiquer dan de rest.'

BESTEED JE NU VEEL AANDACHT AAN KLEDING? GA JE VAAK WINKELLEN? 'Ik doe vaak boodschappen, maar echt een dagje winkelen? Dat doe ik nooit. Als ik een pak moet kopen, loop ik het liefst een winkel binnen en wijs ik iets aan dat een paspop draagt. Vijf minuten later sta ik dan weer buiten, met dat pak. Het mag wel wat kosten, want een mooi pak, dat zie je. Verder draag ik gaatjesschoenen, sneakers van Hugo Boss en redelijk dure hemden van Eton. Die kosten meer dan honderd euro, maar die blijven wel mooi. Ach, ik ben makkelijk. Wil niet te veel tijd kwijt zijn aan kleding. Meestal ga ik pas naar de winkel, als het echt moet, als alles in de was zit of kapot is.'

GELD SPELT GEEN ROL? 'Het mag best wat kosten, maar het moet wel redelijk blijven. In Den Haag verdienen we prima, maar we zijn geen miljonair.'

BESTEED JE VEEL TIJD VOOR DE SPIEGEL? 'Niet echt. Ik ben niet iemand van dure crèmes en parfums, en ik houd niet van scheren. In mijn vrije tijd laat ik stoppels staan, in de Kamer niet meer. Zeker als ik er moe uitzie, doen ze me eruitzien als een zwerver. Een mede-Kamerlid wees me er na een tv-optreden terecht op dat die baard afleidt van de inhoud. Dat is ook zo. Trouwens, mijn mening over geurtjes moet ik een beetje bijstellen, sinds ik ooit van Viktor & Rolf de geur 'Antidote' heb gekregen. Daar ben ik wel van gecharmeerd.'

OP JE WEBSITE VALT TE LEZEN DAT VIKTOR & ROLF JOU STEUNEN. ZE ZIJN FAN? 'Ze hebben me rond de vorige verkiezingen benaderd of ze iets voor mijn persoonlijke campagne konden betekenen. Nou, graag, natuurlijk. We hebben samen een advertentie gemaakt. Viktor en Rolf zijn erg aardig.'

BESTEED JE VEEL AANDACHT AAN JE KLEDING ALS JE MOET WERKEN?

'Naar de Tweede Kamer ga ik het liefst in pak, in ieder geval in een jasje. Sommigen doen geen jasje meer aan, maar voor mezelf vind ik dat het hoort. Daar ben ik misschien wel conservatief in.'

MET OF ZONDER STROPDAS? 'Steeds vaker mét. Ik vind het wel mooi. Zeker als ik heel moe ben en ik moet iets op tv doen, dan doe ik wel eens een felgekleurde das om. Dat leidt af van de wallen.'

IS DEN HAAG FASHIONABLE? 'Zeker niet. Maar het is fantastisch dat iedereen zichzelf kan zijn, in alle facetten. Je ziet mensen in pak en in wijde truien. Zo moet een volksvertegenwoordiging zijn: allerlei soorten mensen.'

WIE IS HET STIJLICOON IN DEN HAAG? 'Dat weet ik niet. Wouter Bos is in ieder geval het meest besproken. Die stropdas, hè. Als partijleider had hij hem af, als minister draagt hij er weer een. Blijkbaar fascineert mensen dat, omdat het iets opportunistisch heeft. Ik vind overigens dat hij in de rol van minister het beste een das kan dragen.'

WOUTER BOS WORDT NU DOOR VEEL MENSEN ALS HELD GEZIEN. WIE ZIE JIJ ALS ECHTE HELDEN? 'Jan Terlouw, omdat een het oude D66'er is die veel schrijft. Ik ben jaloers op mensen die veel schrijven. Het is een manier om je gedachten voor het nageslacht te bewaren. Dat vind ik echt fantastisch. Ramses Shaffy vind ik ook mooi. En Gerard Reve. Niet alleen omdat hij geweldige boeken heeft geschreven, ook omdat hij een soort imago heeft gecreëerd. Lekker mopperen, maar ondertussen wel iets bereiken. Een held is iemand die iets achterlaat, dat vind ik mooi. Dat je de tijdspanne die het leven je geeft, doorbreekt. Een held is een packagedeal: een interessant persoonlijk leven, en hij laat iets achter voor anderen.'

IETS ACHTERLATEN, DENK JE DAARBIJ OOK AAN KINDEREN? 'Mijn vriend en ik twijfelen nog, maar het is in ieder geval heel ingewikkeld. Er zijn allemaal nieuwe regels, je kunt niet meer zo makkelijk adopteren uit de VS, zoals Paul de Leeuw deed. Dat het moeilijker is gemaakt, vind ik pijnlijk. Eigenlijk hebben we geen keus.'

BEN JE ZELF AL EEN HELD? 'Als magere Hein me er morgen uitpikt, dan heb ik veel dingen gedaan, maar ik ben nog niet klaar. Ik wil nog heel veel doen. En ja, ik wil wel een held zijn, wie niet?' ●

BORIS IN HET KORT

Boris van der Ham (35) groeide op in Nieuwkoop, een dorp in het Groene Hart. Na de middelbare school volgde hij de opleiding geschiedenis aan de Hogeschool van Amsterdam. Daarna studeerde hij af aan de toneelacademie van Maastricht. Een paar jaar werkte hij als acteur - in toneelstukken en enkele televisieseries - om later te switchen naar de politiek. Sinds zijn vijftiende is Boris actief voor D66. De afgelopen jaren zit hij voor die partij in de Tweede Kamer. Milieu, religie, drugs, Europa; niet zelden is hij de aanstichter van nieuwe debatten tussen de verschillende partijen op het Haagse pluche. Op www.borisyvanderham.nl houdt hij een blog bij.

DE HELD ONTMASKERD

ALS KIND ZIJN DE HELDEN IN JE OMGEVING TALRIJK: JE VADER (ALS HET GOED IS), PLUK VAN DE PETTEFLET EN BRUINTJE DE BEER. MET HET KLIMMEN DER JAREN VERANDERT HET HELDENBESTAND.

VROEG OF LAAT RUIJEN PLUK EN BRUINTJE het veld voor jongens die de headspin kunnen (coole gasten), Christopher Atkins (die armen!), Bryan Ferry (vanwege zijn strakke leren broek), topsurfer Stephan van den Berg, Mohammed Ali, Lionel Richie en revolutionairen als Marx en Che Guevara. Het is goed om een held te hebben. Iemand waar je in gelooft en die je blindelings vertrouwt, wat heet; wiens woorden je voor zoete koek slikt. Omdat hij zo sterk, moedig, knap, slim en handig is. Niets fijners dus om te mijmeren over Mohammed Ali die jou zijn zachte, kwetsbare kant toont en je fijn drukt als hij je in zijn armen neemt. 'Me Tarzan, you Jane.' Of vurig te hopen dat de weeige blik van Mitch uit 'Dallas' ooit op een dag voor jou bedoeld is, in plaats van voor die ordinaire Lucy Ewing. Helaas komt er altijd dat moment waarop je weer met beide benen op de grond belandt. Mohammed Ali is niet alleen fysiek afgetakeld, maar houdt er ook enge politieke meningen op na. De headspinkoning zit alweer een poos achter slot en grendel en Bryan Ferry is tegenwoordig behoorlijk stram van lijf en beverig van stem, ontdekten we ontdaan tijdens zijn laatste concert. En wat is er geworden van tienerheld Henny Vrienten? De moeder van zijn kinderen is allang ingeruild voor een jonger exemplaar. Te voorspelbaar gedrag voor een echte held. Toch maar goed dat hij niet op ons viel. Een voordeel van ons werk is dat we zo nu en dan een held in levenden lijve mogen ontmoeten. Zo valt er nog wel eens iemand door de mand. Of loop je nog eens een blauwtje. Muziekheld Gino Vanelli, op wie we ons zo verheugden, bleek een echte mopperkont, zonder Italiaanse flair of charme. Hij zei niet eens: 'Ciao Bella!', en ontpopte zich al snel tot een norse, humeurige vijftiger met zwartgeverfde lokken, die maar bleef klagen over het gebrek aan erkenning. Aan ons heeft dat nooit gelegen, wij hebben 'It hurts to be in love' grijsgedraaid. En over dat blauwtje: Hugh Grant was zo sexy dat we 's nachts aan zijn hoteldeur durfden te kloppen. 's Middags, tijdens het interview, toen hij op een trapje klom om ons de ogen te kijken, leken de kaarten nog wel zo goed geschud. Extra jammer dus dat er niet open werd gedaan. En Youri Mulder: ook al zo'n mooie blond held. Na een interview keerden we met rode konen terug naar de burelen. We waagden er nog een ansichtkaart op, maar die kwam 'return to sender'. Hoe zit dat eigenlijk bij mannen? Blijven die trouw aan een held(in)? Wie zijn dat dan? Wat vrouwen met Pluk hebben, hebben mannen met meisjes met vlechten, zo ontdekten wij. Pippi Langkous blijkt na een kort veldonderzoek zeer aanbeden. Niet vanwege haar ongekeerde krachten, maar vanwege haar groene en oranje jarretelles en haar vuurrode vlechten die hem helemaal gek maakten. Of ze gingen voor Tika uit Tita Tovenaar, ook al met vlechten. En welke man was vroeger niet verliefd op Bo Derek? Die vrouw was een en al vlecht. Het mooie aan helden is dat ze een houdbaarheidsdatum hebben. Dat is fijn, want zo blijft het aanbod fris. Bovendien gaan ze anders naast hun schoenen lopen. De nieuwe lichting heldinnen heeft geen vlechten, maar wel een camouflageoutfit met bijpassend geweer en een ongezellig karakter, zoals Lara Croft uit 'Tomb Raider'. En hoe staat het met onze nieuwe voorraad? Obama lijkt ons een stuk betrouwbaarder dan Mohammed Ali, Khaleid Housseini doet Joost Zwagerman verbleken, zowel qua uiterlijk als qua inhoud. En zitten we eens zonder, dan doen de fictieve oudjes het nog prima. Good old Pluk is nog steeds een kranig ventje en van Bruintje krijgen we het nog altijd een beetje warm.

